

Wiązy Reskie - nowy rezerwat w zachodniopomorskim

2016-01-22

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie powołano nowy rezerwat przyrody *Wiązy Reskie*. Obiekt o powierzchni 34 ha położony jest w gminie Płoty w Nadleśnictwie Resko (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie).

Celem ochrony rezerwatu jest utrzymanie naturalnych procesów zachodzących w wyróżniających się pod względem fitocenotycznym i florystycznym lasach łąkowych i olsowych wraz z występującą w obiekcie populacją podkolaną zielonawego *Platanthera chlorantha*.

Ze względu na rodzaj rezerwat *Wiązy Reskie* jest rezerwatem leśnym. Nadzór nad nim sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, a obszarem zarządza Nadleśnictwo Resko. Inicjatorami powstania rezerwatu są państwo Arkadiusz i Agnieszka Gawrońscy.

Obszar rezerwatu wyróżniają pod względem fitocenotycznym i florystycznym kompleksy lasów, w tym łąki wiązowo-jesionowo-dębowe, z licznymi starymi wiązami szypułkowymi, będące biotopem podkolanów *Platanthera* SPP. Szczególnie niezapomniany widok stwarzają drzewostany z dużym udziałem starych, stusześędziesięcioletnich wiązów. Obecnie wiązy stały się rzadkim składnikiem lasów i parków ze względu na niszczącą je grafiozę, tzw. holenderską chorobę wiązów.

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego istnieje 118 rezerwatów przyrody. Z roku na roku liczba ta powiększa się, zataczając krąg o coraz to nowe godne ochrony tereny występowania mało zniszczonej jeszcze przyrody charakterystycznej dla regionu.

Cele stawiane rezerwatom to zachowanie naturalnych lub mało zmienionych ekosystemów, ostoi i siedlisk przyrodniczych, miejsc występowania rzadkich gatunków roślin, zwierząt i siedlisk grzybów oraz tworów i składników przyrody nieożywionej. Obszary te muszą wyróżniać się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi przyrody. Procesy ekologiczne mogą tam swobodnie przebiegać i nie powinny być zaburzone działalnością człowieka. Rezerwaty przyrody są, obok parków narodowych, najważniejszą krajową formą ochroną przyrody. Rezerwaty to także nauka i edukacja, bo przecież gdzie jak nie na takich obszarach naukowcy, szczególnie młodzi, mogą zdobywać wiedzę o naturalnej przyrodzie i działających w niej procesach ekologicznych. Są to także miejsca ochrony często już ostatnich miejsc występowania ginących gatunków roślin, zwierząt i grzybów, bądź występujących na skrajach swoich geograficznych zasięgów.

Tę ważną obszarową ochronę uznaje za rezerwat Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie aktem prawa miejscowego. Dla każdego rezerwatu przyrody sporządza się dokumentację i plan ochrony - bądź zadania ochronne także w formie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Merytoryczny nadzór nad ochroną przyrody w zachodniopomorskich rezerwach wykonuje Regionalny Konserwator Przyrody w Szczecinie wraz z pracownikami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie odpowiedzialnymi za ochronę rezerwatową. Nadzorują wykonanie zadań czynnej ochrony, zalecenia ochronne i kontrolują stan ochrony, dbają o stan prawny rezerwatu.

Ochrona rezerwatowa cieszy się dużą akceptacją społeczną w stosunku do innych form obszarowej ochrony. Należy zwrócić uwagę na rezerwaty *Świdwie* czy *Wzgórze Widokowe nad Międzyzodrzem*, udostępnione dla zwiedzających na określonych zasadach. Niestety niewielka ich część udostępniona jest dla turystyki ze zrozumiałych dla wszystkich przyczyn ochronnych i niedopuszczenia do zagrożenia unikatowych biocenoz. Dlatego też obszary rezerwatów posiadają restrykcyjne zakazy, obowiązujące w ich granicach. Często spotykamy się z opinią, że widok rezerwatu kojarzy się z trudno dostępnymi ścieżkami czy zaroślami, nawet tych udostępnianych społeczeństwu. Taka sytuacja jest prawidłowa, gdyż naturalne procesy ekologiczne w rezerwach powinny przebiegać bez udziału i presji człowieka.

Struktura rezerwatów w województwie zachodniopomorskim wyróżnia region na tle kraju, przede wszystkim pod względem powierzchni i rodzajów rezerwatów. W województwie zachodniopomorskim istnieje wiele wielkopowierzchniowych rezerwatów przyrody, np. rezerwaty: *Wielki Bytyń* (1943 ha), *Olszanka* (1354 ha), *Diabelskie Pustacie* (932 ha), *Świdwie* (891 ha), *Dolina Rurzyca* (534 ha) i wiele innych o powierzchniach przekraczających 100 ha. Istnieje także wiele rezerwatów o niewielkich powierzchniach gdzie najczęściej przedmiotem ochrony są stanowiska rzadkich gatunków flory i fauny bądź nieożywiona przyroda np. gleba, np. rezerwaty: *Brunatna Gleba* (1,1 ha), *Ozy Kiczarowskie* (1,94 ha), *Stary Przylep* (2,1 ha), *Kanał Kwiatowy* (3,1 ha). Dominującym rodzajem rezerwatów są leśne i torfowiskowe (58 rezerwatów), następnie florystyczne i stepowe (29), wodne i przyrody nieożywionej (10), krajobrazowe i faunistyczne (21).

